

Pojken från fjällbyn som blev skidkung

Berättelse

Ingemar Stenmark föddes 1956 i Joesjö, en liten by högt uppe i de svenska fjällen. När han var fyra år flyttade familjen till Tärnaby i Västerbotten, nära gränsen till Norge. Där fanns snö nästan halva året, och Ingemar satte på sig skidorna redan när han var fem. Han tävlade för första gången vid åtta års ålder och vann.

Som ung var Stenmark blyg och tystlåten. Han pratade sällan med journalister, och när han gjorde det svarade han kort. Men på skidorna var han en helt annan person. Han åkte slalom och storslalom, alltså de grenar där åkaren måste svänga snabbt mellan portar i en brant backe. Fartgrenar som störtlopp tävlade han däremot aldrig i, eftersom han inte trivdes i de allra högsta hastigheterna.

Stenmark debuterade i världscupen 1973, bara sjutton år gammal. Några år senare var han världens bästa. Mellan 1976 och 1978 vann han den totala världscupen tre år i rad, vilket ingen skandinav hade gjort förut. År 1978 tog han VM-guld i både slalom och storslalom. Två år senare, vid OS i Lake Placid 1980, vann han guld i samma två grenar. I storslalom låg han efter men åkte ett fantastiskt andra åk och vände förlust till seger.

Trots att han var så framgångsrik förblev Stenmark ödmjuk. Han bodde kvar i Tärnaby och levde ett lugnt liv. Hans framgångar betydde mycket för Sverige, och under hans tävlingar satt nästan hela landet framför tv:n. Många säger att gatorna blev tomma när Stenmark åkte.

När han slutade tävla 1989 hade han vunnit 86 världscuptävlingar. Det var fler än någon annan alpin skidåkare, och rekordet stod kvar i över trettio år innan Mikaela Shiffrin slog det 2023. Ingemar Stenmark visade att en blyg pojke från en liten by kunde bli bäst i världen, och han är än idag en av Sveriges största idrottshjältar.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
fjäll	högt berg i norra Sverige
by	en mycket liten ort med få hus
gräns	linjen mellan två länder
blyg	tycker det är jobbigt att prata med andra
tystlåten	pratar lite
gren	en sorts tävling inom en idrott
port	två käppar som åkaren ska svänga runt
brant	lutar mycket, går snabbt nedåt

ORD	FÖRKLARING
debutera	göra något för första gången
ödmjuk	inte stolt eller skrytsam
framgång	när något går mycket bra
rekord	det bästa resultatet någon har gjort

Läsförståelsefrågor

- Var växte Ingemar Stenmark upp?
  - i Joesjö
  - i Tärnaby
  - i Norge
- Varför tävlade Stenmark aldrig i störtlopp?
  - Han trivdes inte med de högsta hastigheterna.
  - Han var för gammal för fartgrenar.
  - Han hade skadat sig i en backe.
- Vad hände i storslalomén vid OS 1980?
  - Han ledde hela tävlingen.
  - Han låg efter men vann ändå.
  - Han bröt tävlingen.
- Hur många världscuptävlingar vann Stenmark totalt?
  - 46
  - 78
  - 86
- Vem slog till slut Stenmarks rekord?
  - Mikaela Shiffrin
  - en annan svensk åkare
  - ingen har slagit det
- Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
  - Stenmark vann sin första tävling redan som barn.
  - Stenmark flyttade utomlands efter karriären.
  - Stenmark vann den totala världscupen flera år i rad.
- Texten säger att gatorna blev tomma när Stenmark åkte. Vad vill den berätta med det? (öppen fråga)
- Beskriv med egna ord hur Stenmark var som person utanför backen.
- Varför var det extra speciellt att en skandinav vann den totala världscupen på 1970-talet?
- Vad menas med att Stenmark "vände förlust till seger" i Lake Placid? Förklara med egna ord.

Facit

1. i Tärnaby
1. Han trivdes inte med de högsta hastigheterna.
1. Han låg efter men vann ändå.
1. 86
1. Mikaela Shiffrin
1. ja b) det står inte i texten c) ja
- Exempel på svar: Att nästan alla i landet tittade på tv och brydde sig om honom samtidigt, så att ingen var ute på gatorna.
- Exempel på svar: Han var blyg och tystlåten, pratade lite med journalister och var ödmjuk trots sina framgångar.
- Exempel på svar: Ingen skandinav hade lyckats med det förut, så han var den första – det var alltså något helt nytt.
- Exempel på svar: Han låg efter efter första åket men åkte så bra i andra åket att han ändå slutade etta.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten passar bra för att träna inferens (fråga 7 och 10) och att återberätta med egna ord. Tema: hur en blyg person kan bli en stor förebild, och vad idrott betyder för ett helt land.

Diskussionsfrågor

- Stenmark var blyg men ändå en stor stjärna. Tror ni att man måste vara utåtriktad för att lyckas? Varför eller varför inte?
- Finns det en idrottare eller person från ditt hemland som hela landet känner till? Berätta.
- Stenmark bodde kvar i sin lilla by hela livet. Vad tror ni det säger om honom?
- **Skriv (4–5 meningar):** Berätta om en gång då du eller någon du känner lyckades med något efter mycket träning.

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Ingemar Stenmark – https://en.wikipedia.org/wiki/Ingemar_Stenmark
- Encyclopaedia Britannica: Ingemar Stenmark – <https://www.britannica.com/biography/Ingemar-Stenmark>
- Olympics.com: Ingemar Stenmark – <https://www.olympics.com/en/athletes/ingemar-stenmark>
- Olympedia: Ingemar Stenmark – <https://www.olympedia.org/athletes/97826>

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Ingemar Stenmark föddes 18 mars 1956 i Joesjö och växte upp i Tärnaby, Västerbotten. Han debuterade i världscupen 1973 (17 år) och vann totalt 86 världscuptävlingar (46 storslalom, 40 slalom) – ett rekord som stod i över 30 år tills Mikaela Shiffrin slog det 2023. Han vann den totala världscupen tre år i rad (1976–1978), VM-guld i slalom och storslalom 1978 samt två OS-guld (slalom och storslalom) i Lake Placid 1980. Han tävlade bara

i slalom och storslalom, inte i fartgrenar. Han fick inte tävla i OS 1984 på grund av regler om proffspengar. Han avslutade karriären i mars 1989. Lever (juni 2026).

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.